

Fra:
Sendt:
Til:
Emne:

Post Barneombudet [post@barneombudet.no]
7. juni 2010 16:01
Post Barneombudet
Informasjon om opplæringsloven

Barneombudet

Alle skoler i Norge

Deres ref:	Vår ref:	Saksbeh:	Arkivkode:	Dato:
	10/01119-1	Thomas Wrigglesworth		7.6.2010

La din skole bli bedre på informasjon om opplæringslovens kapittel 9a

Informasjon om opplæringsloven kapittel 9a er ikke lett tilgjengelig. Dette taper både elever og skolen på. Barneombudet vil oppfordre deg som skoleleder til endre på det.

Opplæringslovens kapittel 9a gir hver enkelt elev rett på et godt fysisk og psykososialt miljø. Hvis elevene mener at de ikke har det bra, kan de selv eller foreldrene deres be skolen om tiltak gjennom en klage på skolemiljø. Dette vet svært få elever, lærere eller foreldre nok om.

Hvorfor er klager viktig?

Det er ressursbesparende å få ned på papiret hva partene er enige, eller uenige i. Klargjøring av fakta gjør det lettere for skolen å lage vedtak. Videre vil informasjon og oppfordring til å klage gi foreldre opplevelse av å bli sett og at de blir tatt på alvor. Og ikke minst vil eleven få nødvendige tiltak tidlig dersom partene er enige. Er elev og skole uenig vil klagen hurtig komme videre til neste klageinstans, og dermed få en hurtig avgjørelse.

Alle parter vil tjene på mer informasjon og at det lages en formell klage i denne type saker. Motsatt vil saken føre til utallige møter og kreve store ressurser, i tillegg til at eleven ikke får verken en bedring eller en avklaring.

Skolen har veiledningsplikt

Skolen er et forvaltningsorgan. Det betyr at den har veiledningsplikt, utredningsplikt og informasjonsplikt:

"Forvaltningsorganene har innenfor sitt saksområde en alminnelig veiledningsplikt. Formålet med veiledningen skal være å gi parter og andre interesserte adgang til å vareta sitt tarv i bestemte saker på best mulig måte." (Forvaltningsloven (fvl) §11)

Videre kommer det frem at:

Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig² før vedtak³ treffes. Det skal påse at mindreårige⁴ parter⁵ har fått mulighet til å gi uttrykk for sitt syn, i den grad de er i stand til å danne seg egne synspunkter på det saken gjelder. De mindreåriges syn skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. (fvl. §17)

Barneombudet opplever at svært mange skoler slurver med både informasjon- og veiledningsplikten. Svært få elever får informasjon om sin rett til å klage på de fysiske og psykiske skolemiljøet. Svært få får råd om hvordan de skal gå frem for å klage. Disse skolene bryter loven.

Barneombudet har utarbeidet en klagemal

Utdanningsdirektoratet har utarbeidet veileder til kapittel 9a i opplæringsloven. Barneombudet har i tillegg laget en enkel klagemal som kan benyttes av elever og lærere.

Barneombudet vil med dette oppfordre skolen til å gjøre informasjon om kapittel 9a og klagemuligheter tilgjengelig på skolens nettside og i skolens vrangleareal. Barneombudet oppfordrer skolene til å være offensive og kreative i spredningen av informasjonen.

Barneombudet ønsker å bistå og har laget en ressurside for skolene om opplæringslovens kapittel 9a og klagemuligheten. Her kan skoler finne følgende:

- Video om klageretten og forklaring
- Klagemal med forklaring
- Plakat i A4-format om opplæringslovens kapittel 9a og klagemuligheter (kan skrives ut og henges opp i vranglearealer og klasserom)
- Bildelenke med informasjon om kapittel 9a og klagemal (kan legges inn på skolens hjemmeside, eller skolens dataverktøy)
- Lenkesamling (aktuelle lenker om skolemiljø, veileder, virkemidler etc.)

Vi oppfordrer deg til å gjøre dette tilgjengelig for dine elever og lærere.

Les mer her:

www.barneombudet.no/skolemiljo

Med vennlig hilsen

Reidar Hjermann
barneombud

Thomas Wrigglesworth
Rådgiver